Leto III. V Celji, dné 15. novembra l. 1893. Štev. 32.

DOMOVINA

Izhaja 1., 11. in 21. dne vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo poštljati uredništvu in slovi frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se izračuna vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta-1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošlje: Upravništvo „Domovine“ v Celji

Deželnozborska volitev.

V nekaterih dneh vrši se bode volitev deželnega poslanca za celjsko mestno skupino.

Taista bode saradi tega pomenljiva za nas, kar se bode videlo, kako napredujemo, koliko tal so si že pridobili naši nazori in koliko je dozorela samozavest.

Naprotna stranka napenja vse sile, da bi zopet zadvladala; seveda se zanaša v prvi vrsti na celjsko mesto samo, katero šteje toliko ali še več volilcev, kakor vsa druga mesta in trgi te skupine skupaj.

Da bi dosegla tem lože svoj namen, trosi zavoznične vesti o namerah naše stranke, raglasuje, da samo nasprotniki lepe štajarske dežele, ki mora na vekov veke edina ostati in da samo nasprotniki Nemcev. — Vse zaman!

Vsakemu rodoljubu in tudi vsakemu nepristranskemu Nemcu so bile in težnje našega naroda dovolj znane. Vsak vu, da so skromne in brez drombe bolj opravičene, kakor vse one puhle trditve, ki rabijo nasprotni strankí vselej in posebno tudi sedaj, o priliki volilne borbe.

Le primerjajmo težnje naše in nasprotne stranke; slišimo, kaj posebno pri volitnih shodih zahteva in kaj obeta njen kandidat.

Na volilnem shodu v Sevnici — tako poroča celjska „Deutsche Wacht“ — izustil je kandidat nasprotne stranke c. kr. sodni pristav dr. Wokaun besede: „Jaz ne bodem nikdar pozabil, da Nemce zastopam.“ Te besede so značilne ter so nam dokaz, da je naším nasprotnikom samo za gospodstvo nad svojimi sodeželani, nad slovenskim narodom; oni isti kandidat je pri oni isti priliki obljubil, da se bode potegnil za napredek nemškega kolesga društva (nemškega „Schulverein-a“) in zloglasnega društva „Südmark“. Ako tako govori c. kr. sodnik, kateremu bi moralo biti res mar za pravico, ki ne pozna razločka ne med posameznimi osebami ne med narodi — kaj si smejo od njegovega delovanja obetati Slovenci? „Nemški jezik“ mora biti „državni jezik“ in „narodni jezik“ — v narodih naj se tudi za naprej narod ponemčuje kakor dosdaj, slovenskemu jeziku naj bodo za vselej zaprta vrata naših uradov!

Slovenec naj tudi za naprej nima pravice zahtevati, da bi se podučevali njegovi otroci v materinem jeziku — da bi se njegove želje zahtevo in pritožbe zapisovale pri uradih v njegovem jeziku — Nemcem na ljubo naj se tudi za naprej le Slovenec uči nemškega jezika, samo da se Nemcu ni treba učiti slovenskega jezika!

Kako vendar drugače sodi naša stranka, kaj pa nam obeta naš kandidat? Potegovati se naše za jednake pravice obeh narodov; on hoče in iskreno želi, da bi se slovenski otroci v ljudski šoli poduševali v materinem jeziku — da bi se slovenski dijaki tudi v srednjih šolah izomikali ne samo v nemškem, marveč tudi v slovenskem jeziku — da bi Slovenec smel zahtevati od vsakega uradnika na slovenski zemlji, da mu uraduje v njegovem, kakor Nemcu v nemškem jeziku. Ali ni to vzvišeni nauk ljubezni do bližnjega — niso to čiste, nesebične želje naše, ki pravico res spoštuje in krivico iz dna srca zaničuje? Nismo si vsi ljudje po božji volji in cesarskih zakonih edaki? Morejo tako pohlevne želje Nemca vznemiriti — niso to zahteve, katere mora tudi pošteni Nemec kot pravične spoznati? Ni to edini pogoj, edina podlaga, na kateri se da doseči mir in sporazumljenje med obema narodoma v deželi? Nikdo izmed naše stranke do zdaj še ni zahteval, da bi se le eden nemški otrok moral potujšiti, da bi se sili v slovenske šole ali da bi morali Nemci podpisovati slovenske zapisnike in listine v uradih.

Kdor priporoča svojo pomoč „Schulverein“-u, ki nima drugega namena tu pri nas, kakor da seje prepir in sovraštvo med obema narodoma, ki je popolnoma nepotreben, ker so itak vse šole tako urejene, da se nobenemu Nemcu ni treba učiti slovenšče, nasprotno pa vsakemu Slovencu nemšče, ni prijatelj slovenskega naroda in zavrže rtečico; ako to trdi.

Slovenski narod je krotka narava; vsakemu Nemcu se dobro godi med njim, samo da ne prezira ljudstvo, med kateriim živi, da je ne zaničuje, marveč z veseljem opazuje njegovo napredovanje ter ljudstvo podpira v tekmah po ceniki in blagostanja.

Dobelni poslanec Hermann, Nemec po rodu a pošten človek, rekel je v štajerskem deželnem zboru dne 16. marca 1893: „Slovenski narod je potrpežljiv in bil je vedno zvest prestolu in svojemu cesarju; pa odpadniki so tisti ki dolaje zaslepjavo in ki so zapravili tako stanje, katerega kratko in malo več ne more trpeti prebivalec, naj se štuje insel to ali ono stranko. Pokažite bratovstvo z deli, z deli, moja gospoda.“

Žalibohe število takih pravičnih mož je majhno, pa priti morajo časi, da se bodo tudi nasprotniki spametovali in spoznali, da je nekrščansko načelo, po katerem naj močnejši slabejšega pritiska.

Ta pot, po kateremu naprotna stranka sedaj še hodi, je kriva, nas odvaja od končnega cilja, od sporazumljenja, ki ga vendar vsak domoljub tako toplo želi, vedno bolj in bolj. Marsikatera vzvišena misel si je le s časom pridobila splošno priznanje in veljavo — ko si je pa pridobila to priznanje, čudil se je vsak, kako so mogli po

LISTEK.

Naša bralna društva.

Govoril dr. Fr. Rosina ob ustanovitvi bralnega društva na Laškem.

Velecenjeno društvo! Mesca avgusta letošnjega leta slavila se je v Kranji na Gorenjskem tridesetletnica prvega slovenskega bralnega društva — „Kranjske čitalnice“. Motje, ki so istega časa slovenskega probujenja stali na čelu naroda, uvideli so kmalu, da bodemo Slovenci le tedaj kaj dosegli, da se bode narodna zavest ukoreninila globoko v narodu. In vedeli so tudi, da se bode narod le takrat korenito zavedel, ako bode čital, omeco čital. Zato so že takrat pred 30 leti priče li na vseh krajih slovenske domovine bditi, ustanavljati bralna društva ali čitalnice.

Bili so to lepi časi. Avstrija dobila je prve deželne zbore in državni zbor. Prvič je bila dana prilika narodovim zastopnikom povedati v javnosti, kakove krivice se gode našemu narodu. In to svojo dolžnost storili so pri vsaki priliki. Narod pa začuvši svoje zagovornike, dramil se je iz stoletnega spanja, iz spanja ali stoletnim trpljenjem utrujenih hlapcev. Začudeo je gledal širni svet. Davno so že mislili naši sosedje, da je tu na jugu že zavladala za zmiraj mrtvaška tihota, da niž več na loči nemilva od Jadranskega morja, da je popolnoma zatrt slovenski živelj mej temno Mero in zeleno Adrijo. Tu pa je vstal narod ne mnogoštevilen, a čil in krepak, ki je z mladeniško ognjevitostjo hitel v kog drugih že bolj izobraženih sosedov. Narod slovenski zbiral se je tedaj tramcoma v taborje; tam raz taborskega odra poslušal je prve narodne pesmi; domov prisedši pa si je ustvarjal ognjišča narodnega življenja — čitalnice. In tako je prišlo, da je ustalo društvo za društvom in da se je v času od l. 1863. do l. 1869. ustanovilo po Slovenskem 58 čitalnic.

Tu v čitalnicah zbirali so se razodajalci v poučevanja, tu so se mej sebojno navduševali, tu se je že gojila narodna beseda, narodno petje in igra. Čitalnice bile so v tem času, kakor farni kroovi, ktere pritiga vojak v temni noči v mrlem taboru, bile so ognjišča, okoli kterih so se zbirali in greli narodni bojevniki.

Zanimiv je pogled na to tridesetletje slovenske poveznice. Kakov razlobek med tedanjimi in dnevnimi razmerami!

Lahko rečemo, da ga polog Čehov ni naroda, ki bi v tem tridesetletji toliko storil za svoj narodni napredek, kakor Slovenci. Pred to dobo nismo imeli društev, kakor društvo sv. Mohora z malim številom članov, ne političnih listov, kakor po enkrat na teden izhajajoče „Novice“. S čitalnicami pa se je otrvela ljubezen do materščine in v tem, ko je že povzodi okolu nas zvenela tista pokvarjena nerščina, ki je sad nesrečnega ponemčevanja, ustala je v rodoljubnih srcih navdušena ljubezen do blagoglasnega našega jezika, do narodnih običajev, kolikor jih je ostalo, do domačega rodu.

Nasprotniki so kmalu spoznali, kako koristna so nam ta nova društva. Pokle jih je, ko so videli, da bode slovenska zemlja kmalu izgubljena za njihove sebične namene. Zato so se že v početku zaletavali v čitalnice, črnili jih, da so državi nevarne in pregnajali njihove člane. In dosegli so v marsikterem kraju toliko, da se se prenalo pogumni narodnjaki jeli umikati narodnim društvom. Temu nepotrebnemu strahu pred čitalnicami je tudi pripisovati, da so se v novejšem času izbirala manj domači imena in da imamo več bralnih društev kakor čitalnic. Narodi slovenski pa v tej izpremeni društvenega imena nima škode, ker eno, kakor drugo društvo ima isti vzvišeni namen.

Namen bralnih društev, kakor čitalnic je pred vsem gojitev slovenskega družabnega obdevanja, varovanje lepe domače besede. Mi smo mehak narod, sprejemljiv za

preaj ravno nasprotni, kriviční, sebični nazori mnoflico slepiti toliko in toliko let.

Vsak je dobrotnik svoji domovini, ki nezatemno pripomore pravici do zmage. „Suum cuique — vsakemu svoje" to je bilo in ostane začelo naše stranke, to je naše geslo, ki more biti sveto vsakemu, bodisi Slovencu ali Nemcu.

Na dan volitve se bode toraj pokazalo, koliko prijateljev štaje že naša stvar — vsak, kdor bode glasoval za našega kandidata, z dejanjem bode pokazal, da mu je resnično mar za spravo in mir, da mu v prsih, naj bodi tega ali onega roda, bije srce za blagor ljudstva, med kateriim živi.

Prijetna zavest, da je storil molko svoje dolžnost — ne ozirajo se na strahovanje in obljube od nasprotne strani, niti na svej dobiček, navdajala bode vsakega volilca, ki bode oddal svej glas za našega kandidata. Njih imena si bode slovensko ljudstvo ohranilo v prijetnem in hvaležnem spominu; ti so zjeqovi pravi in odkritosrčni prijatelji, ki imajo za nje odprto srce, ne samo odprte roke, kakor lažnprijatelji, katerim je slovenski narod tra v peti, ki bi danes rajši ko jutri videli, da ga ne bi več bilo.

Volilci! pridite vsi dne 21. t. m. na volišče — pusti vsak drug opravek, tudi ko bi imeli kje drugje kak zadržek, ne bojte se zamere, nikdo vam ne more in ne sme vzeti velega poštenega prepričanja ter pokažite svetu, da vstaja slovenski rod.

Kakor se nikdo ne sme sramovati svoje vere, naj se tudi ne sramuje svojega roda — pridite, glasujte vsi edini za našega kandidata, da zmamo naše narodno čast in si z združenimi močmi pridobimo končno zmago!

Celjske novice.

(Veliki tamburaški koncert) melanega tamburaškega zbora „Celjskega Sokola" bode v nedelji, dne 26. novembra v Celji. Vstopnina za osebo bode 30 kr. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. — Ker se je vrli tamburaški zbor „Celjskega Sokola" zdatno pomnožil s številom narodnih dam prepevalk, ko bode 26. t. m. prvič polnoštevilno nastopil, pričakujemo na tem koncertu izrednega užitka, zajedno pa se nadejamo, da se bode narodno občinstvo iz Celja, kakor tudi iz okolice prav mnogoštevilno odzvalo vabilu, katera se bodo z natančnejšim vsporedom poznaje razpošiljala.

(Primarij deželne bolnišnice) v Celji je od deželnega odbora imenovan g. dr. Gr. Jesenko.

(Kje sodije o pravici?) Sam Bog va. G. dr. Dečko se je v imenu celjskih Slovencev pritožil na upravno sodišče zoper to, da so v Celji na ulicah le nemški napisi. To sodišče je pa dalo izjavo, da ni poklicano v to, o tem razsajevati, da spada stvar pred drtavno sodišče. Bog va, kako se utegne pa to pomagati iz zadrege, da ne bi bilo treba Slovencem priznati, kar že znani § 19 velevа. Pritožba se bode zamrle vložila zdaj že na drtavno sodišče.

(Volitev župana celjske okolice) vršila se je dne 13. t. m. Izvoljen je bil jednoglasno gosp. Matevž Glinšek. Občinskim svetovalcem pa so izbrani gg. Karol Šah, Jože Jesenik, Fran Lipovšek in Martin Mirnik. Blagajničar je g. Jože Jesenik. V občinskem odboru pa so gg. dr. Jos. Vrečko, Brednik Gašper, Klemen Franc, Šribar Andrej, Ledenik Martin, Čečko Jernej, Majdič Peter, dr. Sernec Jos., Saveršek Janez, Fazarino Anton, Šorn Franc, Svetec Franc, Radaj Janez, Debelak Andrej, Skraber Mihl, Janič Jakob, Kodela Martin, dr. Ileško Ivan, Fran Ogradi, Namestniki so gg. Ostrohnik Franc, Velenšek Franc, Majer Martin, Ledenik Jožo, Kneeel Janez, Bračič Martin, Dolenc Anton, Planinšek Janez, Mirnik Janez, Šah Karl, Krušič Jože in Marčink Jože. — Sedanji g. župan nam je že dobro znana oseba. Prepričani smo, da bo tudi v prihodnje tako vestno gospodaril, kakor je v pretekli dobi trek let. Tudi modje občinskega odbora so nam porok vrlega gospodarstva.

(Okrajni odbor celjski) imel je dne 11. t. m. seje. Sklepal je o proračunu za l. 1894; razgovarjal se o pešpoti iz Štor na Teharje; posvetoval o popravilih mostov, dovoljenji podpor občinam za ceste; vzel na znanje poročilo g. viteza Berkea radi revizije železnične proge Grobelno-Rogatec in odobril zaprave na rogaški in planinski okrajni cesti. — Prihodnja seja bode v teku 14 dni.

Spodnje-štajerske novice.

(Odlikovanje.) Č. g. župnik Fr. Rat pri sv. Lovrencu na Dravskem polji je odlikovan z kriticem za zasluge.

(Premesba pri 4. duhovščini.) Č. g. A. Inkret, provizor v Gor. sv. Kunigundi, postal je ondi župnik.

(Iz Laškega trga.) V nedeljo 5 t. m. otvorilo se je dolgo pričakovano bralno društvo za Laški trg in okolico. Dosiravno so se naši narodnjaki dolgo pomišljali, dokazal je takoj prvi občni zbor, da se bode društvo prav dobro razvijalo. Občni zbor otvoril je z lepim pozdravom g. vikar Bogataj, potem je govoril g. dr. Franjo Rosina iz Celja „O zgodovini in pomenu bralnih društev". Govor je občinstvo zelo pohvalilo. Za načelnika društva voljen je bil nato z vsklikom g. kapelan Skubernik, v odbor pa že gg. Drobnič, Boc, Konrad Elebaher, Martin Lapornik, Andrej Šotor, Zidar Ivan in Venturini. Takoj po izvolitvi odbora pristopilo je 59 članov in mnogo podpornikov. Načelnik je namenil, da se je že v bliži g. Kukeca otvorila bralna soba in da se bodo vsako nedeljo izporočevale knjige. Po končanju programa vrstila se je napitnica za napitnico. Posebno zanimal je spomin g. dra. Filipiča za ustanovitev prve čitalnice v Laškem l. 1867., ko so nekteri od nasprotnikov nabujskani klopci z kolmi pričakali Slovence in se morali vsled junaškega odpora umaknili s krvavimi glavami. Zabavo pa je najbolj poveševal laški kvartet in moški zbor, mej njim osobito g. Konrad Elebacher s svojim lepim bariitonom. Gostov nabralo se je dokaj iz Celja, Trbovelj in z Zidanega mosta. Posebno zavdušeno pa so bili pozdravljeni gostje iz Savinjske doline, njim na čelu g. Hanschichler. Ti gostje so nas obvestili z veselo novico, da se bode tudi v Grižah pri Žalcu v kratkem otvorilo bralno društvo. Tako je prav. Dosimimo vrlo slovensko ljudstvo na vseh krajih slovenske domovine, delajmo in učimo!

(Volilni shod) v Vojniku zadovoljil je vse. Pod predsedstvom čast. g. župnika A. Voduška poročal je drž. in dež. posl. g. M. Vošnjak o delovanji in stanji teh dveh zastopov. Govoril je o razdelitvi volilnih okrajev, o volilni reformi, o ministerski krizi, o agrarnem in obrtnem vprašanji itd. — Predsednik se mu je zahvalil za poročilo ter predlagal, da se poslancu izreče zahvala in popolno zaupanje, v kar so vollici radostno pritrdili. Gospod kandidat za mesta in trge, dr. Juro Hrašovec predstavil se je volilcem z daljšim govorom na kar je bil jednoglasno proglašen kandidatom. Preč. g. župnik predlagal je tudi resolucijo glede šole, katera se je z navdušenjem sprejela. — Čudno je pa tudi, da silijo že z drugo čisto nemško šolo gotovi gospodje od vlade, ko vendar morajo uvideti, da Nemcev v Vojniku ni in da je sedanja nemško-slovenska šola dobra. — H koncu govoril je še g. Drag. Hriber iz Celja in navduševal ter kazal na moglo zmago ako se bodo Vojničani držali tako molko, kakor so to storili Šoštanjci. Izrekel je tudi zahvalo preč. g. župniku za sprejeto vodstvo zborovanja in izrekel želje, da bodi gospod župnik vedno voditelj in svetovalec poštenih Vojničanov in tako dika svojega stanu, Slovencem pa ponos in podpora.

(Vabilo) k ustanovni veselici bralnega društva v Grižah, v nedeljo dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne, v gostilni g. Valentina Napravnik-a. Vspored: 1. pozdrav, 2. govor o pomenu bralnih društev, 3. poučni govor g. Iv. Baleta, 4. prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Laški trg in okolico) vršil se je dne 12. t. m. Udeležba je bila mnogobrojna, govornikov, ki so navnožo navduševali tudi ni manjkalo. Voli se stari odbor, le na blagajnika se za novo izvoli preč. vikar g. Bogataj. Izrekla se je tudi želja, da bi se glavna družba naprosila, da bi letošnja velika skupščina obhajala svoje zborovanje, kje na Spod. Štajerskem. Zastopnikom za glavni zbor izvolita se gg. Bogataj in Drobnič. — Več govornikov je tožilo, da se za otroke slov. starišev tujčino naj pride od koder koli. Na jutni naji sprejemljemo italijančino, za severni nemščino. Le pregostokrat se dogaja, da ničer vrh. slovenske rodbine goje celo v domačem krogu tujčino in se javno sramujejo lepega našega jezika. To je le prostanek iz tužne naše preteklosti.

V slovenskih mestih in trgih naseljevalo se je v srednjem veku nemško meščanstvo. Le pologema priseljevali so se Slovenci, a ti so se ponemčevali. Iz, če danes pogledamo po štajerskih pomembnih mestih, najdemo vse polno slovenskih imen, ktere nosijo nemške ali bolje ponemčene rodovine. Ravno tako pa so po naših gradovih bivali tuji gospodki, ki so s tako in desetino stiskali slovenskega kmeta; v zabvalo, da jih je preživljal, pa so ga le zaničevali in hvali, ker jim je govoril svoj domači jezik. Tako sta meščan in grajčak gledala s preziranjem na varovalca materščine, na slovenskega kmeta. Ali ti hrati časi so minoli. Naši meščani in trčani se zavedajo. Oni spoznavajo polagoma, da je č ustno priznavati svej materni jezik, oni uvidijo, da so ravnali zoper lastno korist, dokler so tujcem skušali. Mi stopamo v jednako vrsto z drugimi izobraženimi narodi, zato zna ne sme biti sram krasne materne besede, zego sram bodi onega, kdor tujcu na ljubo rodni svej glas zataji.

Naša bralna društva so učilnice za odrašćence. V današnjem času, ko se je časpoljje

dobe veliko premalo podpore in meni, da bi kakšno napraviti posebni lokalni podpralni odbor. — Bilo je še nekaj drugih nazvetov in na to zaključeno zborovanje.

(**Volilni shod**) v Mozirji, Gornjemgradu in Ljubnem bil je povod dobro obiskan. Dotavnemu in dotelnemu poslancu g. M. Vošnjaku izreka se je zahvala in zaupanje. Isto tako bil je tudi kandidat za celjsko mestno stupino g. dr. Juro Hrašovec navdušeno sprejet in enoglasno proglašen kandidatom. — V Mozirji stavila se je prošnja do dohodnega poslanca, naj bi vplival, da bi se po ljudskih šolah po deželi jamalo več cesta na kmetijstvo in sadjerejo ter vpeljal poslanski posk. Cesta od Mozirja v Solčavo naj bi se vendar enkrat uredila. Gospod poslanec je obljubil, da bode podpiral in se potegoval za izrabene želje in jih vremiti kolikor bode mož. — Na Ljubnem pa so se pritoževali proti deželnemu odboru, da jim dela v tem krivico, ker neče dovoliti pod. hranitvi ceste 2*, pod. podpore, drugače, da pristopi k deželni zvezi, ki pa zelo rada ponemčuje. Tudi tu je g. poslanec obljubil svojo podporo.

(**Imenovanje**) in premembe pri sodnijskih adjunktih. G. dr. Paltauf, sodnijski pristav v Slov. Bistrici, je premeščen v Ptuj, g. Al. Kapun na Vrhniki v Laški trg. Za Slov. Bistrico je imenovan g. L. Wenedikter.

(**Nove imenovani okrajni šolski nadzorniki**) J. Böheim, nadučitelj v Kozjem, se je temu poslu odpovedal. Razumeno zakaj. Nemškutarstvu neče služiti, kar bi radi videli marsikje, posebno v Brežicah. Moč je prepotten, da bi s pomočjo šolstva pospeševal nemško nacijonalne težnje.

(**Lep sad nemške šole.**) Pretekle dni č. dila je v Celje iz Savinjske doline (Št. P.) dopisnica, ki kaže, kako dobro je prosto ljudstvo mrziti s tujo nemščino. Gotovo mora biti vsaki vsak Tevtonec ako vidi, kako napreduje njih kultura med Slovenci. Slovencem pa bodi v tiv dokaz, koliko se zanašjo v nemških šolah potrebnega za njih prihodnost. Taka nemščina je prava spaka in bolje bi bilo stokrat, ko bi se tisti čas dotičnik učil slovenske brati, računiti in pisati. Dopisnica slove: Majne Liebe Liebe — ih kisih hant inen nusih piten majne nit pes val ih kan no nit komen majne Libe Libe Muter kan nit Steren in nit leben val ikomen pin zi kacimi nidgekant ih pin zer traurik mir glavptno jede minoten virt Steren maj Got maj Got jec beri kajne Muter boben. ih kisih inen hant pitih inen zajne nit pes.

(**Premembe pri učiteljstvu.**) Ljubljanske učiteljske pripravnice so dobile začasna podučiteljska mesta: gospica M. Šešarek v Artičah, gospica Fr. Cvirn v Šmarjeti pri Rim. Toplicah, gospica J. Hayne pri sv. Križu pri Ljutomeru, gospica V. Götzl v Žalcu, gospica E. Brus v Kozjaku.

(**Kame novosti iz Brežic.**) Pretečene dni preselili se pisarno okrajnega zastopa v Brežicah v istem poslopju na desno stran in kaj čuda! prej samo nemški napis so nižaj izbojišali in spodaj naredili tudi slovenskega. So se vender-le gospodje spametovali? — V nedeljo dne 5. t. m. pripeljal se je sem nemški kandidat za deželni zbor dr. E. Wokaun, da pozdravi tukaj svoje volilce in blage brate Nemce in nemčurčke. Našim renegatom je njegov obisk prav ugajal, pa radi kaj drugega morebiti bolj kakor govora.

(**Na Taborskem pri Rogatcu**) so našli dve dekli mrtvi v postelji.

(**Novi šolski poslopji**) sta se svojemu namenu izročili v Račah (za dvorazredno šolo) in v Dobravčah (za enorazredno) pri Mariboru.

(**Predavanje o sadjarstvu.**) Kmetijski potovalni učitelj g. I. Bolč, je imel te dni razlagajoč o sadjarstvu v obsegu ptujske kmetijske podružnice.

(**Deželni odbor štajerski**) je sklenil, v mali meri postenati štajersko hranilnico, glede podpiranja nove vinorejo. Deželna tiskarna v Borku pri Ptuji dobi naročilo, da razdeli maj vinorejce 600.000 trt amerikanskih vrst, med katerimi naj bode 350.000 že poceplenih. V ta namen je dovolil 8750 gld.

(**Za izboljšanje ptujskega polja**) je pripravljen štaj. deželni odbor 3500 gld. dati, ako bi tudi država dala v ta namen 10.000 gld.

(**Prošnje za brezobrestna posojila**) zbog napravljanja novih vinogradov, naj se vložijo pri pitujskem okrajnem glavarstvu do 30. t. m. Ne vemo ali se izplača vlagati take prošnje, za katere je treba vse polno potov. Saj se v drugih krajih (n. pr. v Ilirčinah) na take prošnje vse premalo ozira. Ondi je bilo pred letom že kacih 150 takih prošenj vloženih, pa niso še nikaj rešene, kolikor je nam znano. Dobavi je tudi telko z ozirom na postavo brezobrestna posojila dovoljevati, kajti takim prošnjikom, ki so trdni, ne gre dajati, drugim pa, kateri so potrebni, pa ne kaže zaupati posojila, ker so prevel zadolženi. — Boljše bi bilo darila dajati potrebnim in pridnim vinogradnikom.

(**Za nove šolamico Marthor-Ivanco-Travnik**) se je nedavno prega pregledovala.

(**Bralno gospodarsko društvo**) pri sv. Janžu na Dravskem polju, spravejo je od slov. dražbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v dar 50 knjig, za katere se tem potom občno zahvaljuje.

(**Ljutomer vendar dobi nemško šolo**) Tako je odločilo nazadno ministerstvo na pritožbe krajnega šolskega sveta v Ljutomeru zoper odlok deželnega šolskega sveta. Slovencem je nikaj odprta pot že do drženega sodišča in to pot bodo brez dvombe tudi nastopili, ker jo nastopiti morajo. To jim vsi čast za narodni obstanek slovenskega trga, ki ima le par Nemcev (in nekaj nemškutarjev); to jim velera velika skrb, kako bodo sami kmetje brez trga vzdrževali dve štirirazredni šoli. O čudna so pota drženve uprave v Avstriji! Nemci (r. nemškutarji) bodo ščito oproščeni od učenja slovenščine; Slovenci bodo pa i naslaje imeli nemško-slovensko učilišče, za katero bode morali velko plačevati brez pomoči od strani trga.

(**Nemškutarji zoper Nemce.**) „Sila kola kosi" — in sila utegne te zale nevškutarje prisvoti do prepričanja, da Nemci med Slovenci celó nemškutarjem škodujejo. V Brežicah sta Jos. zdravnika Nemca, ki sta slovenščine nemočna. Vsled tega ne morejo bolniki kar nič z njima občevati in so primorani hoditi k bližnjim zdravnikom na kranjsko stran. To posebno občutijo obrtniki v Brežicah, osobito lekarničar; ti so bili celo v mestnem zboru primorani, o tem se nevoljno izraziti. Take reči so pa dobre za naš Slovence, posebno o priliki volitev, da lahko pokažemo, kako jalova je nemška politika Pokrajna ali Foruggerja in njegovega ponemnika Lokavna ali Wokauna, ki bi rad sobal grosdje, če le ne bo previsoko viselo.

(**Grozba „Tagespolita"**) je, kakor mano, največja sovražnica in največja obrekovalka Slovencev in se menda zaprel od tega živi, ker ume tako predrzno Slovence sovražiti in obrekovati. Ni davno že, ko se je zagnala z vso jezo in z vso potuhnenostjo in zavistjo na naše slov. „drutbo sv. Mohorja", kateri pripisuje vse pregrehe zoper nemškutarjo. Ves strupeni spis kaže pač grdo sovražitvo zoper slovstveni nad napredek. — Ravno tako grdega obrekovalca, kakor je sama, ima „Tagespolita" v Šemici. Ker je ondi nemškutarstvo čisto na tleh, ker se je zadnji volilni shod ondi dobro obnesel; jezi se o servnikih Slovencih in jih obrekuje, kar se le da! Med drugim, Slovencem očita, da so odrubni. Kdo naj nu to verjame! Bad nasprotno je očitno in spioh znano. Nemška poročnica poročuje na 7*,, slovenska pa le na 6*,; dočim pa nemška le 4*, daje, dobi se pri slovenskih 5*, na kranjine vloge. Torej delnje nemška s 8*,, slovenska pa le z 1*,. Kje je torej odrubitvo?

(**Odbor shod. društva „Triglav"**) v Gradci na zimski tečaj 1893/94. sestavil se je takole: Predsednik drud. med. Fran Krušič, podpredsednik drud. med. Josip Malerič, tajnik stud. phil. Fran Bešič, blagajnik cand. iuris Vinko Stegar, knjižničar stud. phil. Milan Menzinger, gospodar stud. phil. Ivan Žmavc, odborniki namestnik drud. med. Beda Stubec.

Druge slovenske novice.

(**Okrajni komisarji na Kranjskem,**) in sicer g. V. Parma v Litiji je premeščen v Postojno, g. Št. Lapajne v Crnomelj, g. J. Urbanček pa v Novomesto, kjer je dobil g. J. Klein dunjat.

(**Sodnijskih adjunktov premembe na Kranjskem.**) G. A. Rozina je premeščen iz Ribnice v Radeče, g. M. Vidic z Bele v Ribnico; adjunkt ona sta imenovana gg.: dr. Št. Kramt (za Belo), g. A. Rogina (za Vrhniko).

(**K učiteljskim premikanjem**) se je v Ljubljani letos 48 učiteljev in učiteljic oglasilo. V Mariboru je nekaj čez deset.

(**Poročil se je**) gosp. Josip Prosenc, mestni odbornik v Ljubljani, z gospo Skazn-Fischer iz Velenja. — Čestitamo!

(**Denarne gibanje**) je nikaj na jesen nekoliko živahnejo postalo, kakor je bilo poleti vsled spomladanske suše in zastale slabe in že vedno ne dosta boljše živinske kupčije. Na jesen pa spravlja kmet svoje pridelke v denar, a katerim mali svoje lukaje pri raznih upnikih, hranilnicah in posojilnicah. V vinske kraje pritaja v jeseni denar iz gornjih pokrajin. Tako n. pr. jemlje v jeseni Gorenjci svoje naložene nove iz ljubljanskih hranilnic, da grado z njim na Dolenjsko po vino. Menera oktobra so ljubljanske hranilnice 300.000 gld. več izdale, kakor prejele na hranilnih vlogah.

(**Cene letošnjim pridelkom**) so kaj različne. Vino ima primerama že najboljšo ceno; po Dolenjskem od 10—15 gld. (novo vino namreč ali mošt) staro vedro; ljutomersko po 140—100 gld. štertinjak (10 starih veder). Sive imajo salo slabo ceno; tudi jabolka niž poslanega, le orehi so prav drag. Pri žitu ni v ceni posebne spremembe.

(**Pri sv. Anž pri Trčišu**) se pročuj razširili ondotni živorejni rudnik, katerega je prevzela posebna družba z imenom „Hrsko živorejno društvo", ki ima svoj sedež na Dunaji. Kakor pa kažejo razni pojavi, ta družba ne bode bad prijazna Slovencem, med katerimi se je nasedila. — V tem kraji, ki je dobil nikaj večjo živahnost, otvorila se bode nova pošta. —

(**V Bohinju na Gorenjskem**) se pačinske in gradne razmere kmetov tako zamotane, tako nagodne za ondotne razmere, da kmetje skoro ne morejo več živeti. Ko so pale uravnali in semljiška prejšnjih gračičanskih stabnosti odvezali, postopajo se je tako povrhno, da so v naki občini dobili za svojo stabnost deset oralov gozda, za katerega po preteku več let zibče ne va, kje leži.

(**„Podpornjiška društva"**) v Kriksm ima v četrtek 16. t. m. občni zbor, pri katerem bode g. učitelj F. Rozman razlagal o svojih izsajdbah, o novi šolski klopi in šolski tabli. — To društvo bode izdalo do novega leta tri knjige: „Nazorni nauk" (Fr. Gabrek), „Nauk o risanji na obrtno-nadaljevalnih šolah" (Jos. Bezlaj) „Letno poročilo" s Fr. Jamšekovim Životopisom (J. Lapajne).

(**O šolstvu kriškega okraja**). Da se razširi šola v Škocjanu, da se v isti Ižanji ustanove novi šoli v Šoštah in Hrovaškem Brodu, v ta namen si je ogledal razmere kriški okrajni šolski svet na lici mesta. — G. učitelj M. Humek na Ilaki gre za učitelja v Radeče, gospica Fr. Lunder je premeščena z Trebelnega v Škocjan. — V Krškem je g. F. Čuk namestni učitelj na ljudski šoli.

(**Mirna na Dolenjskem**), prijetna vas ob izviru Mirne, utegne se v kratkem malo oživeti. Ker se bode tako dalеč več do nove glavne dolenjske železniške proge, izplačalo se bode pri nas kopati premog in ga v Trebnje k železnici voziti. Utegne pa Mirna sama dobiti tudi malo železnico od Trebnjega, ker se bode pri nas sidala sladkorna tovarna.

(**Slovenske šolstvo**). Na 10.000 ljudi pride na Štajerskem 6*,, na Koroškem 10, na Kranjskem 6*,, in na Primorskem 6 ljudskih šol. Na 100 km² pridejo pa na Štajerskem skoro 4, na Koroškem in Kranjskem po 3*,, na Primorskem skoro 6 šol. Na Kranjskem je v zadnjem času (ker se je bilo prej zanetalo) število šol bi tudi rastlo, kakor število prebivalcev. Vendar pride v krškem okrajii le 5 šol (in malo manj) na 10.000 stanovalcev, v nedoljskem pa več kakor 9.

(**Bolnica.**) V Idriji je nikaj ljudje bolehnje in umirajo za kripo, ali vročinsko bolezniju.

(**Za železnico čez Kazovnika**) se dobijo predpriprave. Proge čez Ljubelj na mnjšje ke takoj izpeljati, toda na obeh stranah tega prelaza nameravajo najprvo dveriti krajevne železnice.

Radi telemice od Trtiča na Kranj je bil ze davno ogled prge.

(**V Št. Jakobu v Rožni dolini**) na Koroškem bil je 5. t. m. občno obiskovan shod slovenskega političnega društva.

(**Šolstvo.**) — Tržaški mestni zastop uslužuje v slovenski okolici lažke vsporednice, dočim za razvitek slovenske ljudske šole stori kar najmanj mogoče. Toda namestništvo je začelo posegati vmes in zahtevati, da se razširiju šole tam, kjer se pokaže potreba. V soboto bo v seji mestnega zastopa zagovor o enem takem predlogu namestništva zaradi razširjenja škedenjske šole. Tudi Rojančanje so prosili, da bi se razširila tamošnja šola.

Druge avstrijske novice.

(**Ministre se kuhali**) prejšnji teden na Dunaji. Dolgo se ugibali, kateri bi se izbrali. Stvar ni bila tako lehka; ker se ji ni vsela pravična podlaga, namreč pravični ozir na vse narode. Ozirali se je le na tiste krivične politične stranke, ki so se bile pravični stvari upre, namreč na liberalno nemško in poljsko stranko, ki v resnici nič liberalni niste, in na konservativno nemško stranko, kateri pa za njen konservatizem tudi ni menda dosta mar, ker bi se sicer ze drulila s starimi liberalci. Ni torej pričakovati posebnega kruha iz te moke. Da se pri sestavi novega ministerstva na Čehe, Slovence in Rusine nič oziralo ne bo, to smo že naprej vedeli.

(**Nove ministre**) imamo. Predsednik je knez Alfred Windischgrätz, češki bogataš, ki se je prvotno, ko je stopil v parlamentarno življenje nekoliko za Čehe potegoval, nadnje čase pa super Čehe nastopal. Minister notranjih zadev je markiz Bauquehem (Bakem), dosedanji trgovinski minister, mož, ki je bolj naginen Nemcem kakor Slovanom. Denarni minister je veliki politični Nemec pl. Plener, mož, ki je že veliko let krepenel po ministerskem stolu in se veliko let zaganjal v Taaffeja, dokler se zzu ni poseščilo, da ga je s pomočjo slovenskega poslanca grofa Hohenwarta prekazil. Plener bode duša novega ministerstva, in to je dosta rečeno. Minister trgovine je štaj. deželni glavar grof Wurmbrand, Slovencem nikakor ne naklonjen. Minister pravosodstva je ostal grof Schönborn, Slovanom malo ali nič naklonjen. Minister nauka je liberalni poljski poslanec pl. Madejski, prijatelj liberalnih Nemcev. Za poljedelstvo je ostal konservativni nemški grof Falkenhayn. Vrh tega imajo še Poljaki svojega ministra rojaka. Na Čehe se pri tem sestavljenji ministerstva nič oziralo ni, za Jugoslovane že manj, za Rusine in še drugo enako zvesto narode tudi ne. — Iz tega sodimo po pravici, da se je nam Slovencem zadejati slabih časov ko, če bodo naši slovenski poslanci podpirali sedanje ministerstvo ali ne.

(**Škofovske posvetovanje**) se je zopet za Dunaji začelo.

(**Nemški nacijonalci**) so za Dunaji pri zboru zahtevali, da se Galicija, Dalmacija in Bukovina odločijo nekako od Avstrije. Že razumemo te nove bale nemškutarjev in Nemcev, kaj bi radi. Potlej bi namreč lahje Čehe in Slovence pozobali, kakor črešnje brez koščic.

(**Prepoved o izvažanji krmskih pridelkov**) iz Avstrije je zopet preklicana. To kaže, da se je na jesen dovolj krma v Avstriji pridelalo, da se ni bati, da bi naša živina čez zimo stradala.

(**Češki novinarji**, ki so bili po obveljavi izjemnega stanja v preiskavi in zaprti, so večinoma oproščeni. Čemu je torej treba bilo toliko hrupa?

(**V operskem državnem zboru**) bode posvetovanje o civilnem zakonu, za katerega je vendar dal kralj dovoljenje, da se je predložil v razpravo.

Ogled po širokem svetu.

(**V Belgiji**) so narodne razmere slično zamotane, kakor v Avstriji. Ljudstvo je vlamske in valonske narodnosti; vlje kole in vilji uradi so pa francoski. Zdaj pa Vlamci z vso odločnostjo terjajo, da se dá dostojno mesto narodnemu vlamskemu jeziku po vseh šolah in uradih.

(**Prevor pod Neve**) v Petrogradu nameravajo napraviti; bil bi slišen prerova pod Temšo v Londonu, kjer se ljudje v zemlji pod reko vozijo in sprehajajo.

(**Senat Zjedinjenih držav**) severo-amerikanskih je odpravil po velikem trudu sedanjega predsednika Klevelanda tako imenovana „Sermanzhi“, postavo, po kateri je morala biti država z mnogim srebrom založena. To in neke carinske postave so baje bile vzrok neugodnim denarnim razmeram v sadnjem času, ko je bil tak denarni polom v tej objubljeni deželi! Zrabiti, da se nag na boljše obrne. — Od kar je bil župan v Čikagu umorjen, trosejo se tudi druge glave v Ameriki za svoje življenje.

(**Vstaja v juižni Ameriki**) v Braziliji že ni prenehala. Te dni ste se dve novrstni ladji napadli, da je bila ena takoj predrta, se potopila in čez 1000 mož zgubila.

Zahvala in priporočba.

Naše sestrani, ki so narodne potrebe mili darov po lavantinski škofiji na zanoj, skazovali so vsepovsod pred. gg. dušni pastirji toliko krščanske ljubezni in dobrovoljnosti, da se predstojništvo vsiljuje dolžnost, na vse to izreči jim najtopljejšo zahvalo. Poverni jim Bog po priporoči prečistdeva Device Marije njih trestleterlne dobrote.

Ob enem pa se predstojništvo tudi zazapej poštno priporoča vsem pred. gg. duhovnikom v tolmo in najcenejše izdelovanje, popravljanje in sploženje raznovrstne cerkvene obleke in cerkvenega perila.

Maribor, dne 4 novembra 1893.

Predstojništvo
zavoda kl. sester III. reda sv. Frančiška.

Zahvala.

Bil sem zavarovan za velijo svoto bolnišnice za slučaj nesreče telesne poškodbe pri c. kr. priv. zavarovalni družbi „Phönix“ na Dunaji. Nesreča je hotela, da sem si roko izvinil in se se ni kite nategnile, tako, da celi mesec nisem mogel zditi roke. — Družba mi je za to slučaj izplačala vse do krajcarja brez ugovora in brez vsake omejitve. Vsled tega čutim se dolžnega, slavni zavarovalni družbi „Phönix“ na Dunaji izrekati javno zahvalo, v priporočilom, da družba postopa kulantno, tudi in brez vsake zitrosti.

V Celji, dne 10. novembra 1893.

Dragotin Hribar
urednik.

Št. 20.160 **Razglas.** (117)

V celjski dolelni bolnišnici (Gisela-Spital) izpraznjeno je mesto sekundarija.

S to službo zvezana je remuneracija 400 gld., poseto stanovanje in hrana po I. razredu zavoda. Stanovanje izven bolnišnice ni dovoljeno.

Prosilci za to mesto, kateri morajo biti diplomirani doktorji vsega zdravilstva, naj svoje prošnje z dokazili sposobnosti, iz katerih mora biti razvidno, da govore slovensko in nemško, ako so že v kateri službi po predstoječem uradu, sicer pa osebno vlože zaravnost pri podpisanem deželnem odboru do 30. novembra 1893. l.

Posebno se bode oziralo na one prosilce, kateri bi skazali, da so že v kateri bolnišnici delovali.

Gradec, dne 2. novembra 1893.

Deželni odbor štajerski.

Lekarna Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani
prodaja in vsak dan s prve pošto razpošilja

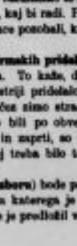

Marijaceljske kapljice za želodec

zdravo preverjeno in znano zdravilo v želodčnih in krepilnim vplivom pri **nezmernem prebujenju, pri bolečinah v želodcu in nabadanja.**

1 steklenica velja **30 kr.**, ½ tuct. **1 gld.**, 1 tuct. **2 gld.**, 5 tucatov samo **8 gld.**

V najem se odda

Recher-jeva mesarija v Zaki.

Odda se mesarija, lekarna in 3 sobe za stanovanje. Zaročeli pernolnikl a lastno pravico naj se oglasijo pri gospoj Lokatnik na Vranskem pri Celji. (140) 3—4

Na prodaj imam 3—4 naturska stota lepa štajerska volna, drna in bele. Kdo jo želi, naj se ta tudi kloboder. — Cena je 80 kr. za kilogr. ter se jo dá po pretnji. Priporočam se g. kupcem za obilna naročila. S spoštovanjem

Franc Majcen,
trgovec v Dolu, pošta Hrastnik.
(140) 3—4

„THE GRESHAM“
zavarovalna družba za življenje
v Londonu.

Filijala za Avstrijo:	Filijala za Ogrsko:
Dunaj, I., Giulstetenar 1., v drugem kat.	Budimpešta, Franc-Josfja trg 3 & 6, v drugem kat.

Aktiva družbe dne 31. dec. 1892 frk. 125,900,151.—
Letni zavarovalni dohodki s obrestmi do 31. decembra 1892 „ 22,040.056.—
Izplačanja za zavarovanje, za rente in odkupe i. dr. odkar postoja družba (1849) . . . „ 2719,05.820.—
V zaščiteni osemnajstmesečnem poslovanji prijavilo se je novih zavarovanj za „ 125,732.000.—
toko, da se je prijavilo zavarovanj vse čas odkar družba posluje za „ 1,852,916.000.—

Prospekti, cene po katerih se vsem družba pri interesuji pošlje in prijavni obrazci dobe se brezplačno pri **generalni agenturi v Ljubljani**, Trdinova cesta, k pri **SVIDONU ESCHERJU** ter pri **agenturi v Celji pri g. Viljemu HOERNESU-ju.**
(109) 12—1

Velje znamo
tirolskega in dolenjskega
vina
je pristno blago — ponuja po primerno nizki ceni v poročnih od 56 litrov vina.

Jos. Paulin
(136) 3* v Ljubljani, Marijin trg st. 1.

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu se vljudno zahvaljujem za dosedaj mi skazano naročnje in obisk v gostilni „pri grozdu“ ter vljudno Jožefu trg. Ceraj naznanjam, da sem se dne 25. t. m. preselil in prevzel

gostilno pri mestu Gradec
(Stadt Graz)

Gratka ulica. Priporočam se i nadalje za naročnje vinom, dobro kuhanje in točno postrežbo. — Tudi sobe za potujoče so na razpolago. Pri gostilni je velik hlev in prostorno dvorišče. — Odlaga se tudi hrana po naročilu. Z velespoštovanjem (143) 2*

Blaž Simonišek.

Moric Rauch
stekler v Celji, Herrnplatz 4 ulica

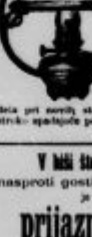

priporoča svoje najrejše zalogo vsakovrstnih steklenih in porcelanskih posod za gostilne, kavarne in dom, kakor tudi drugih steklenih izdelkov. Zalogo vsakovrstnih najfinejših cijnatih barv. Največji izbor zvon in pokrovov vsakovrstnih okvirjih in boas ogljih.

Posebno pa opozarja slav. občinstvo na veliko zalogo vsakovrstnih najnovejših

svetilnic za gostilne

z izredno svetilno jakostjo, kakor tudi od prijetnih do najrenejših nazmanih in vsaklih svetilnic po najnižjih cenah.

Priporoča se tudi za vsakovrstna steklenika dela pri novih stavbah in vsprejema vse v njegovo stroko spadajoče popravo ter jih izvrsje solidno, točno in cenoma. (144) 6-3

V hiši štev. 11 v Spodnji Hudinji
nasproti gostilne „Zum wilden Mann“
je v prem nadstropji
prijazno stanovanje
obsegajoče 2 sobi in kuhinjo takoj za oddati. — Vprašati naj se blagovolí pri gosp. **Rakel-u.** (138) 3*

Izdajatelj in urednik **Dragotin Hribar.** — Tisk Društvene tiskarne D. Hribar v Celji